

Silmatera

Laske Lapsukesed
minu juurde tulla!

Nr. 3 • 1990

ON akende pesemise aeg. Noored ja vanad on pühkimise ja nühhkimisega ametis. Korraga vaatavad kõik üksteisele otsa ja naeratavad:

**TERE,
KEVAD!**

Tuba oleks nagu hulga röömsa- maks muutunud. Ka õued ja aiad, naabrite majad, lõputult voorivad autod, kuurikatustel ja puuriitadel peesitavad kassid, lapsevankrit lükkavad emad, väarikusest pakatavad härras- mehed ajalehesabas, lillemutid, poisinaasklid popsuva-plärtsuva „võrri“ kallal, pisikesed piigad, eakad ja eatud daamid, kajakad prügikasti kallal ja rentslis kraaklevad varblasedki paista- vad kuidagi kenamad.

Säravate silmadega majades

ärkavad hommikuti särasilmsed lapsed, õhtuti lambivalgel tuh- mina tundunud memme-taadi pilk on värskust ja jumet juurde saanud.

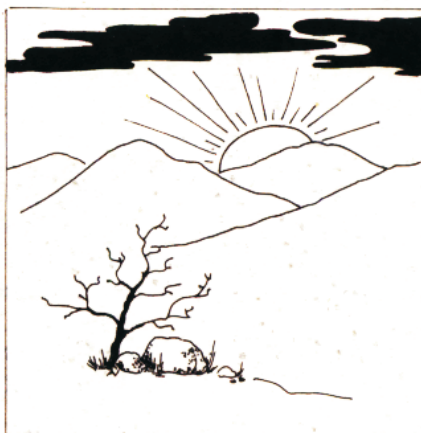
Läbi puhta akna paistavad sõprade silmad selgemad, sõnad kostavad läbi puhta klaasi pare- mini, sõbralikumalt.

Nagu paar aastatuhandet ta- gasi, nii ka täna rändab külast külla, linnast linna, majast majja üks MEES. Ta silmad on puhtad-puhtad. Igaüks, kes nen- desse vaatab, võib näha lilli ja linde, haljendavaid orge, kün- kaid puutukkadega, loomi oja- del joomas, hõbejat järve kuu- paistel; tema silmadest paista- vad mered ja metsad, päikese- tõus ja loojang, pilved ja tähistaeva sügavus.

Nendes silmades peegeldub inimeste elu, paljud varjatud toonid, millele ei oleks osanud mõteldagi, saavad alles TEMA silmade kaudu nähtavaks.

Lapsed, ärge jahmuge, kui mõnikord näete Jeesuse silma- dest peegeldumas teie endi ise- kaid, jonnakaid, kiuslikke silmi. Pidage vastu. See pilt püsib vaid hetke ja kohe-kohe näete julgustavat naeratust: ära kar- da, ma aitan sind sellest üle.

Nagu aasta- tuhanded taga- si, nii ka täna- ärritab Jeesuse silmade puhtus õige mitmeid.

Ärritab sedavõrd, et käsi kobab kivi järele. Otsiv käsi leiab ikka midagi. Leiab konksjate okstega kibuvitsaväate, leiab sõlmilise piitsa, leiab paraja palgijupi ja kirve selle tahumiseks, leiab mõ- ne jõgeva naela, leiab haamri...

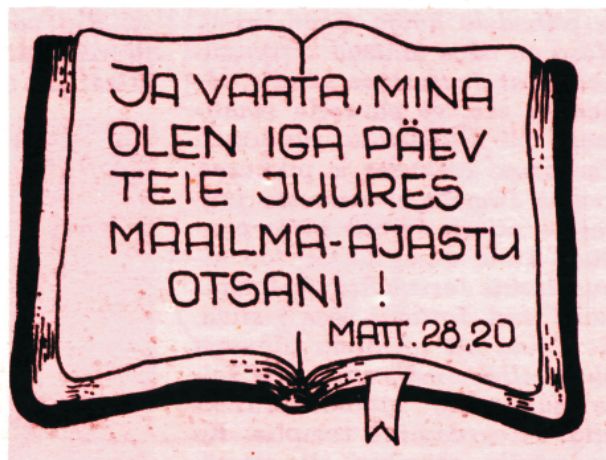
Paljud kunstnikud ongi TEDA maalinud nii: käed laiali sirutatud, pea norgu vajunud, selg vastu krobelist risti.

Kahtlematult on need head pildid. Ehk isegi väga head. Ainult et minule meeldib mõtel- da TEMAST kui inimese südame akende pesijast.

On kevad, a k e n d e pesemise aeg.

Onu K. E.

PIIBLISALM

JA VAATA, MINA
OLEN IGA PÄEV
TEIE JUURES
MAAILMA-AJASTU
OTSANI !

MATT. 28,20

Pühad olid tulemas, aga Paavo oli segaduses. Mis pühad need õieti on? Seni oli kõik selge: need olid pühad, mil jänesed headele lastele šokolaadi ja värvitud mune tõid. Paavo ei olnud küll iial ainsatki jänest munakorviga ukse taga näinud, aga see ei olnudki tähtis. Peaasi oli, et neil pühadel palju maiustusi sai.

Tänavu oli asi teisiti. Paavo ei tahtnud enam jäneselugusid uskuda. Pealegi olid poeriiulid šokolaadist maiustusi täis ja ostjateks ikka inimesed, mitte jänesed.

Mis pühad need siis õieti olid? Mõni ütles, et lihavõtted, mõni jälle — munadepühad ja mõni ütles koguni, et on ülestõusmise pühad, mõnele olid need hoopis paasapühad. Et kevadpühad, sellest sai Paavo aru — pühad olid ju kevadel. Aga munadepühad ... miks nii? Lihavõtted — see viitas jälle liha võtmisele ja miks pidi seda pühitsema? Pühade nimerida vajas põhjalikumalt selgitust.

Paavol oli veidi häbi, et ta kõike veel ei teadnud, aga kas kaheksa-aastaselt pidigi kõik juba selge olema. Ka jõulupühad olid olnud Paavole keerulised mõista. Räägiti küll, et need on Kristuse, Jumala Poja sündimise pühad, aga samas räägiti hoopis rohkem jõuluvanast. Palju tähtsam oli, mis kingituseks saab, ja Jeesuslaps oligi unustatud.

Paavo pidas aru, kelle käest täit selgust saaks ja talle meenus vanaisa. Tema teadis kõike ja ka ei arvanud ta laste teadmatus hääbjasjaks. Just vastupidi — ta tundis heameelt, kui keegi temalt nõu küsis.

„Ah kevadpühad? Neil pühadel on jah palju nimesid. Algame siis otsast,“ nõustus vanaisa.

„Ülestõusmise pühad on neile pühadele kõige õigem nimi. Need on väga tähtsad kirikupühad. Kui Jeesuslaps sündis, tähendas see, et patusele maailmale oli Lunastaja sündinud. Ta kasvas tarkuses ja pikkuses, armus Jumala ja inimeste juures — nii on Piiblis kirja pandud. Enne oma tähtsa töö algust laskis Jeesus Ristija Johannesel end Jordani jões ristida. Et Tema oli maailma algusest ohvritalleks määratud, siis selle sündmuse ettetähtsuseks oligi ohverdamine templis. Ka paasatalle söömine oli ettetä-

PÜHAD

hendus. Enne oma surma ristil pidas Jeesus koos oma jüngritega paasapühi. See oli Tema viimne õhtusöömaaeg. Paljud kunstnikud on püüdnud seda kujutada. Üks kuulsaimatest on Leonardo da Vinci seinamaal Milaanos.

Pärast seda võeti Jeesus kinni. Teda peksti ja poodi risti. Kui Jeesus ristil suri, kärises templis ülalt alla pooleks suur ja uhke vahetekk, mis seni oli varjanud inimeste silme eest kõige pühamat paika. See tähendas, et maist ohverdamist ei olnud enam tarvis — Jeesus oli enda ohverdanud meie eest. Prohvetid olid seda ammu ette kuulutanud ja nüüd oli see täitunud.

Prohvetid olid kuulutanud ka seda, et Jeesus tõuseb kolmandal päeval hauast. Nii ka juhtus. Reedel pandi Ta hauda ja Piibli neljanda käsu kohaselt puhkas Ta seal kogu laupäeva. Nädala esimese päeva hommikul vara tulid inglid, veeretasisid kivi haua eest ja maailma Lunastaja astus sealt elusana välja. Kui naised hommikul haua juurde tulid, istus seal ingel ja ütles: „Ta on üles tõusnud.“ Sel-

lepärast me nimetamegi neid pühi ülestõusmise pühadeks ja pühitseme neid.“

„Aga lihavõtted?“ päris Paavo.

„Lihavõtted vihjab sellele, et pärast paastu võis jälle liha süüa. Mõned kirikud peavad veelgi paastuaega, eriti kreeka-katoliiklased. Sellesse kirikusse kuulub ka suur osa vene rahvast. Ülestõusmispüha hommikul viivad nad kunstipäraselt kaunistatud toitu nagu saia, pashat ja värvitud mune kirikusse, et preester seda õnnistaks. Sealt see nimi.“

„Kevadpühad, sellest saan ma ise aru,“ arvas Paavo. „Aga miks kutsutakse neid munadepühadeks?“

„Munadepühad ... Ega minagi tea, aga küllap need on rahva pandud. Kevadel hakkasid kanad rohkem munele. Et neid vähe oli ja munad lausa maius, värviti neid pühade puhul kauniks. Vanarahval oli igasuguseid munaveeretamise ja -vahetamise mängu. Pärast pikka talve olid need ju rõõmupühad. Urbadega pajuoksad toodi tuppa ja öeldi — urvapühad.“

„Aga need šokolaadikujukesed, mis need ...?“

Vanaisa muheles: „Eks need šokolaadijänesed ja šokolaadimunad ole rohkem äri mõttes. Need jänesed munavärvimise ja kojutoomise jutud on kõik väikeste laste muinasjutud. Oige nimi on ikkagi Jeesuse ülestõusmise pühad. Sel ajal võtame endile natuke aega ja püüame ette kujutada Jeesust, kes oli maailma ja inimeste looja. Mõtiskleme, kuidas Ta elas maa peal, tegi inimestele head ja suri siis kogu maailma patukoormat kandes häbistavat ristisurma. Aga meile on need rõõmupühad, sest Ta tõusis hauast üles.“

„Täna, vanaisa, nüüd ma mõistan,“ ütles Paavo.

V. A. Kimberg-Kotkas

KINDEL KUI PANK

„Ärge te sellest kellelegi rääkige,“ kinnitas Ats Jukut ja Ennu. „Ma rääkisin seda teile seepärast, et te olete minu eriti usaldusväärsed sõbrad. See on saladus ja te ei tohi sellest kellelegi lobiseda. Kas lubate?“

„Me ei räägi sellest mitte kellelegi mitte sõnakestki,“ lubasid mõlemad poisid.

„Soovin, et oleksite kindlad kui pank,“ ütles Ats.

„Mis see tähendab?“ küsis Juku.

„Mu isa kõneleb sellest tihti. Pankadel on kindlad hoiuruumid, mis on nii kaitstud, et vargad ei saa sealt midagi varastada. Tahan, et teiegi oleksite niisama kindlad hoiukohad minu saladusele.“

Juku ei saanud sellest siiski õigesti aru. Uudised, mis Ats neile kõneles, olid nii huvitavad, et ta ei suutnud neid ainult endale hoida. Ka temal olid omad head sõbrad. Ei möödunudki palju aega, kui ta nendega kohtus.

„Ärge te kõnelge sellest mitte kellelegi,“ ütles Juku oma sõpradele. „Ma kuulsin midagi Atsilt ja ma mõtlen, et teiegi tahate seda meelsasti teada.“

Alandades oma hääle sosinaks, jutustas ta oma sõpradele kõik, mida oli Atsilt kuulnud.

„Kuid see on suur saladus,“ lisis Juku. „Ats ütles, et ma ei tohi sellest kellelegi rääkida.“

Kuid Enn oli teistsugune. Ta juurdles tõsiselt selle üle, mida Ats oli öelnud. „Kindel

kui pank,“ sosistas ta endamisi. „See on huvitav idee. Ma tahan olla kui pank. Ja kui keegi läheb, siis ei saa ta näha ega kuulda midagi muud kui vaid raudlatte ja kramplukku ukse ees.“

Mõni aeg hiljem tuli keegi, kes tahtis tungida sellesse pankka.

„Sa oled ju üks Atsi eriti lähedasi sõpru, eks ole?“ küsis tulija.

„Olen küll, aga mis siis?“ vastas Enn valvsalt.

„Kas sa tead, kas Atsi onu kinkis talle hiljuti 100 rubla?“

„Sa küsi seda parem temalt endalt,“ vastas Enn julgelt ja kohmetumata.

„Noh aga kas ta sai üldse kelleltki raha?“ ei jätnud teine pärimist.

„Kui ma teaksin, ei ütleks ma seda sulle siiski,“ oli Enn kindel.

„Miks siis mitte? Ma tahaksin nii väga teada.“

„Seepärast, et ma olen tema pank,“ vastas Enn.

„Mis, kas ta andis oma raha sinu kätte hoiule?“

„Oh ei,“ naeratas Enn. „Ma olen tema saladuste pank.“

Nähes, et kõik ta pingutused midagi Ennult välja uurida on tulutud, läks küsija minema.

Järgmisel päeval kohtas Ats

MINU SÖBER

*Uksi ma ei ole,
kui mul Jeesus on.
Ta mu parim Söber,
minu rõõm ja õnn.*

*Tema abi tundnud
küllalt elus ma,
ehkki nähtamatult
käib mu kõrval Ta.*

*Tema mulle räägib
Püübi lehtedel,
Talle oma soovid
ütlen põlvedel.*

*Endale ma Sõbra
leidsin armsa, hea.
Paremat veel Temast
mina küll ei tea.*

E. L.

Ennu ja ütles: „Olen veendunud, et sa oled minu ainus sõber, keda võin julgelt usaldada. Minu saladused on kogu koolis teada, kuid sina oled aus. Sina ei kõnelnud neid edasi.“

„Kuidas sa seda tead?“ küsis Enn.

„Tean, sest ma saatsin ühe poisi seda sinult järele küsima ja ta leidis sind kindlana kui pank. Meie sõprus jääb püsima kindlalt ja tugevalt. Selline on tõeline sõprus. Kindel kui pank.“

◆ MEIE PERE ◆

Õhtupalve oli just lõppenud. Kase pere, kuhu kuulusid isa, ema ja neli last, jäi istuma igaüks oma paigale ja vaatama kaunist päikeseloojangut.

„Päikeseloojangud on kindlasti kõige kaunim vaatepilt, mida inimesed võivad näha,“ ütles Mati.

„Minule meeldivad kõige rohkem sätendavad hanged,“ sõnas Mari unisena. „Lumi on nii toredasti pehme, valge ja puhas. Kui kuu paistab lume pinnale, muutuks nagu kogu maailm hõbedaseks.“

Vanem vend Johannes ühmatas ja lausus: „Mulle meeldivad rohkem elusad asjad. Päikeseloojang ja kuupaiste on ilusad küll, aga minu meelest pole midagi kenamat kui minu väikese Pennu-koera pehme karvakasukas.“ Justkui kinnituseks

silitas ta oma süles lesivat Pennut.

„Minu meelest ei võida miski lilli,“ väitis suur õde Jaana. „Kõige ilusamad on sinililled, mis seal metsas kasvavad.“

„Raske öelda, mis õieti on kõige ilusam maa peal,“ ütles ema. „Jumal on loonud meile nii palju kaunist, mida võime imetleda. Mina ei oskagi nii paljude toredate asjade hulgast ilusaimat valida.“

Isa vaatas ringi. „Minu meelest on kõige kaunim maailmas õnnelik pere, nagu meie pere on,“ sõnas ta mõtlikult.

„No mida ilusat siis peres on?“ tahtis Mati teada. „Kõigil on ju pere ja kodu.“

„Ei, kõigil ei ole,“ teadis Jaana. „Sa tuleta kasvõi neid väikseid lapsi meelde, keda me laste- (Järg 5. lk.)

Kord aastas ärkab jõgi. Ärkab ja ringutab, sirutab end korralikult välja ja täidab ammuaegse voolutee äärest ääreni.

Suve poole muutub jõgi häbelikuks, hiilib hiljukeksi pilliroo ja põosastega ääristatud kiira-käära looklevasse sāngi tagasi. Pajusid ja palderjane, võhku ja võhumõõku, hullutavalt lõhnavaid angervaksu ja kalmuseid, münste, soopihlu, lugasid, tarnu, lõikheinu ja teab veel mida sigitab suvesoojuses kääriv muistne muda.

Jõgi on juba mitu nädalat ohjest valla. Madalale vajunud pilved töotavad täna veelgi veepiiri kergitada.

Hämaridub. Hakkab vihmasest lobjakat sadama. Neljaviiesaja sammu kaugusel oru teisel kaldal tuules voogav kuusik kaob silmist, silmad ei seleta enam ka rootriipude taga keerdu kiskuvat vett — seal on jõe süda.

Mu vatid on juba kohati ihuni märjad, tuletikud põuetaskus niiskunud. Kuus tikku kustub, andmata õiget leekigi. Jääb veel üks tikk. Kas saan tule üles? Ennist rajalt leitud kaks kämblalaiust tohuriba jõudsid taskus tahe- neda, kogu lootus lasub nendel.

„Ta siiski põleb!“ hüüan tuulde, hüüan kord-korralt lähemale nihkuvale pimeduse hallile seinale.

Püksipõlved auravad, soojus valgub aegapidi kogu kehasse. Mõtlen jõest, ta süvikutest ja madalikest, loogetest, koskedest ja kärestikest ja — inimestest. Mõtlen teile, lapsed. Mõtlen, milline küll peaks olema üks kevadine lugu. Tundub, et ilma vete kohinata läbi ei saa. Olgu siis nii!

— Õigus! Olen võimeline 120-kilomeetrise tunnikiirusega lendama.

— Saja kahekümne? Vahva! Aga kas sa, viirilind, oled siinsamas, Mehhikos, sündinud?

— Muidugi. Nii mina kui mu valgete kraekestega liigikaaslaste oleme Mehhiko keskosa elanikud.

— Ja kõik te armastate elada koskede taga?

— Loomulikult!

— Kas sinu koopas elab ka palju viirilinde?

— Palju. Seal, kose taga, elab meid sadu.

— Millise kavalusega te küll veejoast läbi saate?

— Tänu Loojale, tuleme toime. Meid on varustatud sellekohaste tiivadega. Sirutan tiivad välja. Nägid?

— Nägin. Su tiivad on keskpäigast justkui jäigad?

— Tõepoolest. Mu tiivad sarnanevad koolibri tiivadega. Tiiva luustiku osad on hoopis isemoodi suurusvahekorras. Õla-

Lugu väikesest kopterist, kes elab kose taga

— Tere, linnuke!

— Tere, tere!

— Räägi, kuidas elad, kuhu lendad?

— Lendan kose taha ja...

— Kuidas nii, kose taha?

— Lihtsalt kose taha. Näed sa seda juga?

— Näen. Veevool paiskub kaljult alla.

— Jõgi voolab üle kaljuserva, aga astangus, millelt ta alla tormab, asuvad koopad.

— Koopad? Kaljus, langeva joo taga?

— Nojah.

— Su pesa on arvatavasti kusagil seal — nende puude otsas, üle kose?

— Ei. Mu pesa ei ole üleüldse mitte puu otsas. Mu pesa on selles koopas.

— Mitte ei mõista!

— Elan astangu all asuvas koopas.

— Elad koopas? Koobas on kaljus? Kaljult langeb vesi?

— Just täpselt.

— Pea nüüd, pea! Aga kus asub sissepääs?

— Seal, langeva vee taga ta asubki.

— Alla tormava veejoo taga?

— Jah, jah. Veeseina taga.

— Kuid sinna sa juba kivia ei pääse!

— Miks mitte? Kui läheb

õnneks, võib sedagi juhtuda.

— Ega sa naljata, linnuke?

— Põrmugi ei naljata. Lendan koju läbi voolava vee.

— Kas sa siis tõesti paremat elupaika ei leidnud? Kas siis läbi kobrutava vee on mõnus koju tormata?

— Miks ka mitte, eriti kui arvesse võtta, et mitte keegi meie vaenlast ei julge sinna oma nina pista.

— Kohe kuidagi ei tahaks su juttu uskuda. Kuidas küll kohisev tulv sind üles ei vii, kui sa teda läbistad?

— Kuidas? Vilumust on vaja. Seda peab oskama!

— Põnev. Vahest räägiksid, linnuke, sellest lähemalt, palun!

— Olgu!

— Ja, vabanda mind, unustasin ennist su nime küsida.

— Olen viirilind.

— Viirilind?

— Jah.

— Oled üleni süsimust, aga kaela ümber on justkui valge kraeke.

— Jah. Nagu kaks valget rõngakest oleks kaelas.

— Olen kuulnud, et viirilinnud on kiired lendama.

varreluu on sedavõrd lühike ja asetseb piki keha, nii et jääb mulje, nagu oleks tiib küünarliigesest keha külge kinnitatud. Küünarluud on seevastu pikad. Tiiva kandva jao moodustab pikkade jäikade labasulgedega kämblaosa.

— Kas umbes nii, nagu oleks inimese käsi küünarnukist õla kohta kinnitatud?

— Jah. Niisuguste eriliste tiibade abil võin kopteri kombel õhus „rippuda“. Pareminigi veel kui kopter. Pean selleks väga kiiresti tiibu liigutama.

— Ja püsidki õhus paigal?

— Jah. Niisugune võte on läbi veejoo koju lendamisel abiks.

— Abiks?

— Aga vaat nii! Lendan langeva veeni ja peatun. Jään õhku rippuma...

— Kuid edasi?

— Jälgin vee voolamist. Ega vesi koskest lausvoona alla torma. Voolavas vees tekib alati paisu- ja katkekohti.

— Mõistan. On vaja lennu head juhtimist ja täpsust. Kiirust ka.

— Selge! Väike seiklus enne kojujõudmist.

MEIE PERE

— Mis teha, harjumuse asi.
— Arusaadav! Nii et sina, viirilind, peatud iga kord koju naastes veeoja lähedal, kuni märkad voolus katket?

— Ei, mitte alati. Teinekord sööstan otse lennult, kiirusega 120 kilomeetrit tunnis, alla joa poole ja läbistan selle mõnest heledamast kohast. Seda siis, kui joa lähedal varitseb oht.

— Oht? Milline oht?

— Näed sa seal puu otsas varitsevat kulli? Näed, kuidas ta koske jälgib? Tihtilugu lendab ta siia meid passima.

— Ahaa! Nii et kull võib kose ees liiga kauaks „rippuma“ jäänud viirilinnukese kinni nabida?

— Kahtlematult!

— Uht asja ma ei mõista. Kuidas sa kiirusel 120 kilomeetrit tunnis läbi vee sööstes end koopa seinast vastu ei lömastad? Kuidas sa kiiruse maha võtad?

— Ma oskan õhuski pidurdada. Looja õpetas mind. Kui tahan lendu aeglustada, sirutan tiivad ette ja liigutan neid väga kiiresti. Tänu niisugusele võttele väheneb kiirus momentselt.

— Ah nii siis! Arusaadav.

— Kui olen kiiruse maha saanud, viin tiivad tavalisse asendisse ja lasen neil jälle kiiresti-kiiresti käia.

— Sel juhul jääd õhku rippuma?

— Jah. Jään koopa sisemuses paigallennule.

— Miks?

— Et väheke ringi vaadata ja pesa leida.

— Pimedas koopas on sul kindlasti nägemisega raskusi?

— Ei. Pimedas nägemiseks on Looja mulle suured tundlikud silmad kinkinud. Koopa vähesest valgusest piisab igal juhul.

— Ütle, viirilind, palju kordi sa päeva jooksul koopast väljas käid?

— Harilikult ühe korra.

— Sa siis söödad lapsukest vaid korra päevas?

— Tõsi.

— Aga kas nad sedasi nälga ei jää?

— Meie lapsukesed ei söö palju. Nii on ette nähtud. Nad ei kasva kuigi kiiresti. Näiteks rästa pojad kasvavad välja 15 päevaga ja lahkuvad pesast. Meie poegadel kulub selleks tervelt 45 päeva. Suured erinevused, kas mitte?

— Seda küll!

— Mu pojad söövad ära toodud toidu ja uinuvad peagi. Ühekordne toitmine on neile küllaldane, sest nad ei raiska energiat asjatult.

— Kuid millega sa neid õigupoolest toidad?

— Tiivuliste termiitidega.

— Ah nii, nendest ei peaks siin, Mehhikos, küll puudust tulema. Kuid kas te teisi putukaid ka sööte?

— Sööme küll. Aga kõige enam meeldib meile ikka lendavaid termiite pruukida.

— Mismoodi sa neid püüad? Nokaga?

— Ära imesta. Mul on küll väike nokk, aga selle eest suur suu.

— Näen, näen!

— Mina lendan ja nemad lendavad, nii ma siis püüangi. Ühe lennuga taban neid mitusada. Püüan mõniseda termiiti, mätsin kleepuva sõlme abil pallikeseks. Seesuguse pallikese viingi lastele eineks.

— Lõunasöögiks?

— Hommikulõunaõhtusöögiks.

— Selge! Suur tänu sulle, viirilind, oli huvitav vestelda!

— Palun!

— Nägemiseni!

— Nägemiseni, nägemiseni, nägemiseni...

Eessõna kirjutas ja loo tõlkis onu K. E.

(Algus 3. lk.)
kodus nägime. Neil ei ole kodu, või kui ongi, ei saa nad seal elada.“

„Ma ei tahaks elada sellises kodus,“ tähendas Mari.

„Arvan, et ega nemadki taha, aga seal saavad nad kuidagi ikka elada. Seal saavad nad süüa, riided ja magamiskoha,“ seletas Johannes.

„Aga keegi ei armasta neid. Või armastab?“ küsis Mari.

„Mõned inimesed on küll väga lahked, et nende eest hoolitsevad,“ ütles ema. „Aga see ei ole see. Önn on omada õiget kodu ja häid vanemaid.“

„Kõige sellega seoses tulingi mõttele, et paljud kodud pole nii õnnelikud kui meie,“ selgitas isa.

„Ei, kindlasti!“ ühines Mati. „Ei ole varem sellele mõelnud.“ Ta vaatas vanemaid ja õdesidvenda ning proovis ette kujutada, milline oleks elu ilma nendeta. Ta meenutas neid vahvaid hetki, mis neil koos oli olnud. „Ma arvan, et pered on mõnused asjad,“ ütles ta.

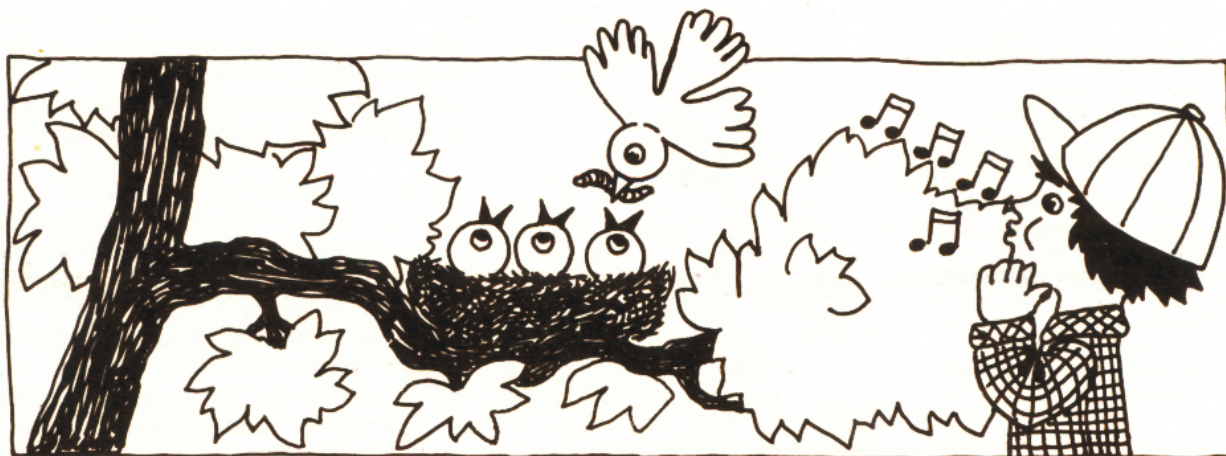
„Jumal teadis, et me vajame üksteist. Sellepärast nägi Ta, et kõige parem on meid panna elama peredena,“ ütles isa.

„Kas Jumal on ka meie pere loonud?“ tahtis Mari teada.

Isa asemel vastas Johannes: „Jah. Kas sa siis ei mäleta juttu Aadamast ja Eevast ja nende lastest. Esimestest inimestest, keda Jumal lõi, sai perekond.“

„Just nii,“ nõustus ka isa. „Jumala eesmärk on anda meile igaühele armastav ja õnnelik perekond. Kas usute seda? Mina usun ja olen selle üle väga õnnelik.“

„Meie ka,“ olid ema, Mati, Mari, Jaana ja Johannes temaga ühel meelel.

EMA KÄED

Kord andis õpetaja lastele ülesandeks kirjutada kirjand teemal „Ema käed“. Ta andis ka lühikese juhendi, et seal tuleks kirjeldada ema igapäevaseid tegemisi.

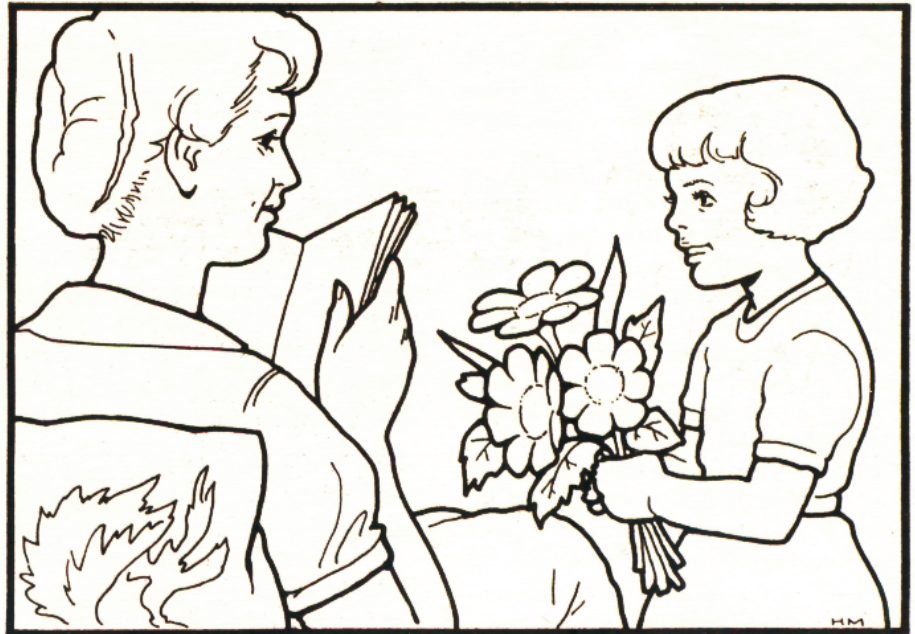
Kui kirjatööd valmis olid, kogus õpetaja need kokku.

Mõni päev hiljem luges ta klassis ette Reinu kirjandi.

„Ema käed. Ühe käega teeb ema süüa, teisega hoiab ta Piiblit, lugedes sealt ette väikestele öde-vendadele. Teisega parandab ta isa särki, teisega ta kammib minu pead, enne kui ma kooli lähen... Teisega... Teisega ja teisega... Kuule, Rein! Kui palju su emal siis neid käsi on? Ega ometi tuhat?“ lõpetas õpetaja naeratades ja kogu klass pahvatas naerma.

Rein tõusis pisut kohmetult ja vastas: „Kaks kätt on isa jaoks. Meid on peres seitse last, meile igähele kaks — see teeb kokku neliteist... Köögi, põllu ja enda jaoks on jälle kaks — see on kuus. Kaks on vaeste ja abivajajate jaoks, kaks on Jumala jaoks, kui ta palvetab. Kõik kokku tuleb emal kakskümmend kuus kätt.“

Lapsed ei naernud enam. Ka õpetaja näolt oli naeratus kadunud ja ta ütles väga tõsiselt: „Rein, kui asi tõesti nii on, küllap on siis armsal Jumalal sinu ema jaoks kaks õnnistavat kätt.“

„Emme!“ ütleb laps emale.

„Mamma!“ hüüab nukk oma mänguema.

Ema on alati lähedal. Tema süles ununeb hirm ja tema oskab valu kõige kiiremini ära puhuda. Tema teab igale küsimusele vastata.

Ema on ilus, kui ta naeratab.

Ütlen Sulle ühe saladuse: Sina, just Sina ise saad võluda tema näole naeratuse. See on väga lihtne! Tee talle kalli-kalli. Seda võid teha ükskõik millal, alati. Ütle talle igal võimalusel „aitäh“. Tee oma mängunurk või kirjutuslaud ilma käskimata korda. Küll näed — ema märkab kohe ja naeratab. Joonista emale mõni väike pilt või kingi üks lilleõis. Ei, mitte ainult sünnipäeval või muul tähtpäeval. Lihtsalt niisama, kõige tavalisemal argipäeval.

13. mai on EMADEPÄEV. Metsas ja põllupeenral teevad silmad lahti suve alguse lilled. Mine ja kuulata, nad sosistavad Sulle kindlasti: „Nopi meid! Kingi meid oma emale. Tahame näha tema naeratavaid lahkeid silmi...“

Võib-olla laulad Sa emale sel päeval ka mõne laulu? Minule meeldivad väga ühe ilusa laulu lõpuvärsid:

Ema, armas oled mulle
ja sa armastad mind ka.
Sa mind hellalt õpetasid
Taevaisa paluma.

Ema, palju-palju tänu
sinu armastuse eest.
Iga päev ma Jeesust palun:
„Hoi minu emakest.“

Soovin Sulle, Sinu emale ja vanaemale ilusat kevadet.
Olgu emadepäeval teie peres palju rõõmu!

Tädi IRENE

EMA JA KODU

Kahte sõna lahutada
ei saa ükski ilma peal.
Üks on kodu, teine — ema,
koos neid kuuled igal pool.

Räägid kodust, mõtled emast,
kes sul elu andnud on.
Oskad hinnata sa seda,
kuivõrd suur on tema hool?

Räägid emast, mõtled kodust,
kus sa üles kasvasid.
Lapselikud mured, rõõmud
emaga seal jagasid.

E. L.

Maailma laulikud kaunites sõnades
kiitnud sind, emake, enne mind
küll sinu headust, küll sinu voorust
ja kuis on nii helde ja õrn sinu rind.

Oh minu emake, ega see aita,
et kõik need võrad on imetlend sind.
Sulle on meelsam, kui tuleb ja paitab
sind sinu oma pesalind.

Olgu sul kiitus ja tänu, mu emake,
tasugu sinule Jumal, mis teed!
Võta need lilled ja kinnita rinnale,
emade aupäeva märgiks on need.

KIRJANURK

Mis on tõeline sõprus?

Ärge võtke mu sõnu naljana: mulle meeldib linna bussijaam. Liinide sõlmpunkt on linna bussijaam. Liinide sõlmpunkt on linna tõeline süda. Ühendus magamistoa ja töötoa vahel käib siitkaudu, kodu ja kool saavad siin kokku. Siin sõbrustatakse ja minnakse riidu, armastatakse ja vihatakse; mõni nosib siin süüa, mõni limpsib limpsi, jäätisest rääkimata — seda jätkub suhu ja sülle, riiete rinnaesisele ja kuhu kõik veel!

Minu kõrval käreleb seltskond kooliplikasid. Kellelegi Sveninimelisele „antakse hagu“, aga mitte kaua. Osa tüdrukuid asub ründama Evelini. Vahet pidamata käib suust suhu sõna „sõprus“ või „sõber“ ja erilise tunderõhuga pannakse nende ette veel „tõeline“.

Mõtlen ennast tagasi nende vanuseks. Võib-olla, et nende isademaad olid sel ajal veel sündimata, kuid sõnapaar tõeline sõprus kõlas siis täpselt sama erutavalt nagu praegugi.

Kuulasin ja kuulasin, kuni tuli pikk kollane buss ja lahutas õhevil neukeste kamba. Need, kes maha

jäid, ruttasid ikka veel sädistades kesklinna poole.

Ma ei tea, võib-olla kunagi, eluaastate kuludes, tuhmub nende sõnade imeline sära, aga võib-olla jäävad nad muutumatuks seni, kuni pole kõlanud kolmas kell ja kuni viimne rong pole teele läinud.

Ma ei taha teile rääkida „koolirahast“, mida olen ise maksnud. Ma esitan hoopis küsimusi, mis kerkisid mu keelele, kui kuulasin laste tulist mõttevahetust, kui mõtlesin juba elatud elule ja kõigele kaunile ja kõigele inetule mu enese elus.

Kui palvetan, tänan Jumalat kõige hea eest.

● Kas sõprus on mõõtmatu nagu maailmameri, mis, nagu tundub, võib lõpmatuseni neelata saasta, ilma et ta hukkuks? (Keskkonnauurijad tõstavad häiret — tegelik maailmameri on juba saastunud, on muutumas hiiglaslikuks reovee mahutiks.)

● Kas sõprus on nagu veerohke jõgi (aga veerohked jõed on kõik sogased), mis tõkestab su tee kord paremalt, kord vasakult, millest ei saa üle ega ümber?

● Kas sõprus on tormakas mägi-oja, mis halvab külmusega su jalad, kui sa temasse astud, ja paiskab sind vastu nukilisi kive?

● Või on ta allikas kamalutäie värskendava veega, allikas, mis ilmub alati sinna, kuhu sa väsinuna maha istud?

Kuidas mõtlete teie, lapsed? Kirjutage!

Onu K. E.

PALVE SULLE, MEIE ISA

Meie Isa, pöördun Sinu juurde oma palvega.
Õrnad jutud, mured, mõtted räägin Sinuga.
Sind usaldan, Su hooleks palve jätan ma.
Sinu juurde võin ainult pöörduda.
Sinust, mu Isa, pole mul paremat sõpra.
Ei kahtle ma enam, kas palve vastu võtad.
Sinu ja minu palved kõik Isa meil kuuleb.
Oma elu Sinu hoolde usaldan, tulles Su juurde.

Annemai (10-aastane)

Joonista, värvi ja lõika välja kuke keha, saba, nokk ja kaks tiiba. Lõika keretükk, saba ja tiivad sälguliseks. Keera keha rulli ja liimi kinni. Kinnita kuke kahele poole tiivad ja taha saba. Liimi nokk ja joonista silmad — saad toreda kuke.

10-aastase Manueli lugu on pärit Lõuna-Ameerikast. Meie jaoks on see kauge, väga kauge maa. Maa, kus räägitakse meile arusaamatuid keeli, kus puud ja vesi ja päike, kus loomad ja linnud, kalad jõgedes ja jõed ise on teistsugused kui meil; kus liblikad on suured nagu linnud, kus mõned linnud on väikesed nagu liblikad.

Lilled ja rohi ja puude lehed lõhnavad teisiti, ja tuul, väsimatu rändur, ei ole üldsegi mitte see tuul, millega oleme harjunud meie.

Nende suvi ei sarnane meie suvega, nende talv meie talvega. Nende päeva ja ööd ei saa meie omadega võrreldagi — ometi on midagi, mis ei küsi ilmakaartest, mis on tavaline põhjas ja lõunas, läänes ja idas. See miski elab inimese sees — janu mõistmise, tähelepanu ja helluse järele.

Manuel võpatas. „Kas ma tohin kaasa tulla vaatama, kuidas see käib?“ küsis Manuel pelglikult. Ta ei tahtnud riigi seadusi rikkuda. Ta ei soovinud olla varas. Ainus, mida ta vajab, oli armastus ja lähedus. Ent kambamehed kõnelesid karmilt ja pilkavalt: „Kui tahad jõuku kuuluda, tuleb sul röövimisest osa võtta.“ Üheskoos lonkisid poisid otseteed kaupluse suunas.

„Võta,“ ütles kamba juht ja andis Manuelile paberkoti. „Meie korraldame seal väikese segaduse ja sina tühjendad sel ajal kassa. Kas on selge?“

Ent Manuel oli saamatu röövel. Varsti saabus politsei ja leidis poisi kassa juurest, paberkott käes.

Poiss, keda ei armastatud

„Õhtueine on valmis,“ teatas pereema. Lapsed tormasid laua juurde.

„Mina olin esimene!“ hõiskas Manuel ja sättis oma tooli ema tooli kõrvale.

„Ja mina olin teine,“ tähendas öde ja nihutas tooli isa kõrvale. Kõik lapsed peale noorima, Johnny, valisid koha laua ääres. Väike-meis seisis ema tooli juures ja nuuksus: „Ma tahan ema kõrval istuda.“

„Johnny, kas sa oled mängureeglid unustanud või?“ tuletas Manuel meelde. „See, kes jõuab esimesena laua juurde, võib ema kõrval istuda.“

„Nii-nii, küllap on see reeglik olnud,“ sõnas ema ning tõstis samal ajal lauale aurava oapoti ja riisikausi. „Ent sina, Manuel, oled juba suur poiss, vahest loovutaksid seekord koha väikevennale!“

Manuel tõusis solvunud ja hüüatas: „See ei ole aus! Sa ei armasta mind teistega samavõrd.“

Poiss einestas sõnatuna. Ema ei olnud tähelepanelik, ta jätkas söömist, otsekui poleks midagi juhtunud. Kuid Manuel, pestes pärast köögis hambaid, pomises omaette: „Küll ma veel näitan emale-isale, et ma ei vajagi nende armastust.“

Järgmisel hommikul olid vanemad mures, kui ei näinud Manueli söögilauas.

„On õigem, kui sa lähed tööle,“ rääkis ema isale, „poiss tuleb koju omal ajal.“

„Ma ei või kuhugi minna, enne kui ta on leitud,“ vastas isa mureliku häälega. „Võib-olla ta vajab mind.“

Mõlemad otsisid poega kogu päeva. Lõpuks leidsid nad poja linna pealt, räpasena ja näljasena ühe kaupluse ees istumas.

„Hei, Manuel!“ hüüatas isa rõõmsalt, „oleme sind kõikjalt otsinud. Lähme kuhu ja arutame asja seal.“

Manueli tuju tõusis sellest, et ta vanemad olid teda taga otsinud. „Ehk nad siiski armastavad mind mõnevõrra,“ mõtles ta. Mitme päeva kestel tunduski talle nii, sest isa ja ema osutasid vanemale pojale erilist tähelepanu.

Aja kuludes muutus elu tavaliseks, nii nagu see oli varem olnud. Kuigi vanemad armastasid kõiki lapsi ühepalju, ei jätkunud neil ometi aega armastust äratuntavalt avaldada. Manuel igatses armastust niisama palju kui ta noorem vend ja õdegi.

„Ehk on parem, kui ma lähen tänavale, kambameeste juurde,“ kaalutles Manuel mitme nädala vältel. Tal ei tulnud mõttessegi, et tänavakaaslased ei armastanud teda mitte põrmugi. Ja nii lipsaski Manuel ühel õhtul välja ja ühines semude jõuguga.

„Tulid päris sobival ajal,“ rääkisid kaaslased innukalt, „oleme just kaubamaja röövima minemas.“

Politseinikud viisid ta kartserisse.

Manueli vanemad kiirustasid politseijaoskonda. Nende poeg olevat vahistatud! See ei saa ometi tõi olla! Kuid see oli siiski nii. Nad püüdsid teda vabaks saada. „Ta ei ole paha poiss,“ seletasid nad. „Ta on vaid halba seltskonda sattunud,“ püüdis isa politseimehi veenda.

„Teie jutt ei pea paika,“ väitis politsei, „teie poeg oli kogu kamba hing. Tema tühjendas kassat.“

Kohus mõistis Manuelile kaks aastat. Ta põgenes, kuid teda tabati.

Siis poiss haigestus. Ta paigutati vangimaja haiglasse. Vangla hooldusala juhataja sai poisiga jutule. Manuel võttis omaks, et ta oli vanemate suhtes väärsti käitunud. „Olen süüdi!“ tunnistas ta ja purskus nutma. „Olen vaid 10-aastane ja juba olen teotanud pere head nime. Miks ma seda tegin?“ Kuid ta ei leidnud vastust. Kibe nutt pani poisikese väikese keha võppuma.

„Keegi ei armasta mind,“ nuukatas ta.

(Järgneb)